

DOI

УДК 37.091.26:796.5(477)

Руслана Маньковська (м. Київ)

доктор історичних наук, професор,
керівник Центру досліджень історико-культурної спадщини України,
Інститут історії України НАН України,
E-mail: ruslana_man@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4581-2128>

Людмила Соловей (м. Київ)

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови та комунікації
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
E-mail: l.solovei@kubg.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5876-3532>

Педагог-провідник у світ туризму та краєзнавства (до 60-річчя від дня народження доктора педагогічних наук, професора Світлани Бабушко)

Статтю присвячено педагогічній, науковій та туристично-краєзнавчій діяльності доктора педагогічних наук, професора С. Р. Бабушко. У статті послідовно розкрито етапи її життя і становлення як педагога, котрий успішно використовує краєзнавство як ефективний засіб навчання та виховання сучасної молоді. Дослідження охоплює ключові аспекти її внеску до розвитку освітянського та туристичного краєзнавства, включаючи наукові здобутки, викладацьку діяльність у вищій школі, роботу вчителем у сільській школі, активну участь у громадському житті. Особливу увагу приділено її зацікавленню краєзнавством та впровадженню краєзнавчих ідей у процес навчання підростаючого покоління, організації та участі у науково-практичних заходах, експедиціях та подорожах. Внесок Світлани Бабушко є значним і цінним для розвитку краєзнавства, вітчизняної педагогіки та розвитку туризму.

Ключові слова: педагог, краєзнавство, туризм, навчання і виховання, молодь.

Ruslana Mankovska (Kyiv)

Doctor of Historical Sciences, Professor,
Head of the Centre for Research on
Ukraine's Historical and Cultural Heritage,
Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine,
E-mail: ruslana_man@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4581-2128>

Liudmyla Solovei (Kyiv)

Associate Professor of the English Language and Communication Department,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
E-mail: l.solovei@kubg.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5876-3532>

A pedagogue and guide into the world of tourism and local lore (On the 60th Anniversary of Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Svitlana Babushko)

The article is dedicated to the pedagogical, scientific, tourism and local lore research activities of Doctor of Pedagogical Sciences, Professor S. R. Babushko. The article sequentially reveals the stages of her life and formation as a teacher who successfully uses local lore research results as an effective means of educating and nurturing modern youth. The study covers key aspects of her contribution to the

development of educational, tourism and local lore research, including scientific achievements, teaching activities in higher education, work as a teacher in a rural school, and active participation in public life. Particular attention is paid to her interest in local lore studies and the implementation of their ideas in the education of the younger generation, the organization and participation in scientific-practical events, expeditions, and travels. Svitlana Babushko's contribution is significant and valuable for the development of regional studies, national pedagogy, and tourism development.

Key words: pedagogy, local lore research, tourism, education and upbringing, youth.



Доктор педагогічних наук,
професор Світлана Бабушко

З давніх-давен освіта та виховання були визначальними для прогресивного розвитку суспільства. Слова китайського мудреця Конфуція, сказані ще в V ст. до н. е., про важливість плекати молодь для майбутнього є актуальними й сьогодні, коли навчання та гуманістичні цінності стали запорукою формування сучасної особистості, її успішної самореалізації в подальшому житті. Саме таку молоду зміну виховує талановитий педагог організатор туристичної освіти, активна діячка краєзнавчого руху,

«Якщо ваш план – на рік, садіть рис.

Якщо ваш план – на десятиліття, садіть дерева.

Якщо ваш план – на все життя, вчіть дітей».

Китайський філософ Конфуцій.

завідувачка кафедри туризму Національного університету фізичного виховання і спорту України (НУФВСУ), доктор педагогічних наук, професор Світлана Бабушко. Педагогіка, туризм і краєзнавство, що так органічно пов'язані в професійній діяльності науковиці, стали високим покликанням в її житті, натхненням для наукових пошуків та освітніх практик. Істинним прагненням Світлани Ростиславівни було і залишається – формування сучасного молодого громадянина держави не лише з глибокими професійними знаннями, але й з критичним мисленням, почуттям патріотизму та національної гідності. Краєзнавство, як унікальний інструмент формування національної свідомості, стало неодмінним засобом в її повсякденній науково-освітній праці.

Світлана Ростиславівна Бабушко народилася 8 грудня 1964 р. у невеличкому місті Черкащини – Ватутіне, назване на честь радянського воєначальника Миколи Ватутіна, що розкинулося на берегах тихоплинної річки Шполка. Витоки історії міста сягають 1947 р., коли в повоєнний час розпочалося освоєння Юрківського буровугільного родовища та розбудовувався місцевий гірничо-промисловий комплекс, а територія новобудов отримала назву селище Шахтинське. 19 квітня 1949 р. цьому робітничому поселенню було надано статус селища міського типу, що упродовж наступних десятиліть називалося «шахтарським». У травні 1952 р. Ватутіне віднесено до категорії міст районного, а пізніше (1992 р.) й обласного підпорядкування. Відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» та постанови Верховної Ради України «Про перейменування окремих населених пунктів та районів» від 19 вересня 2024 р. № 3984-IX місто Ватутіне перейменовано на Багачеве.

Світлана стала першою дитиною в сім'ї Ростислава Сергійовича, який служив у системі Міністерства внутрішніх справ України, та його дружини Катерини Михайлівни, яка працювала диспетчером у пересувній механізованій колонії. На перших порах сім'я проживала у Ватутіному, де Світлану віддали до ясел, а згодом переїхала до районного центру Звенигородка.

Зазначимо, що Звенигородка – районне місто Черкаської області, розташоване на мальовничих берегах річки Гнилий Тікич і має давню та цікаву історію. Місто виникло ще за княжої доби. За народними переказами давнє городище було розташовано неподалік від сучасного міста, поблизу конусоподібного пагорба, де висів дзвін, що сповіщав про напад ворогів. Перша писемна згадка про місто – тоді Звенигород – відноситься до 1394 року¹. Надалі історію міста було пов'язано з відомими особистостями – Костянтином Острозьким, Михайлом Збаразьким, Федором Сангушком та ін. Природньо, що давня історія малої батьківщини Світлани Бабушко в подальшому глибоко позначилася на її захопленні краєзнавством.

У 1966 р. родина поповнилася сином Михайлом, а з Житомирщини переїхали батьки Ростислава Сергійовича, які за українською традицією горнулися до наймолодшого сина доживати віка. Всі дорослі працювали і разом будували родинний дім. Обов'язком маленької Світлани був догляд за молодшим братом. У 1972 р. дівчинка пішла до першого класу Звенигородської школи № 2. Через постійну зайнятість батьки не підготували доньку до школи: вона не знала ні алфавіту, ні цифр. Однак, процес навчання настільки її захопив, що до кінця навчального року вона стала кращою ученицею в класі, й упродовж усіх шкільних років навчалася на відмінно. Улюбленим її заняттям стало читання. Навіть дідусь Сергій Тимофійович, за фахом учитель історії і трудового навчання, дивувався і неодноразово запитував маму Світлани: «Що з неї виросте, якщо крім читання вона нічого не вміє?».

Любов до книги відкрила захопливий шлях до вивчення історії рідного краю. Згодом Світлана записалася до шкільного краєзнавчого гуртка, роботу якого організував відомий у місті Звенигородка науковець, поет, інтелектуал, член Національної спілки журналістів України, почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців України, почесний громадянин міста Звенигородка Станіслав Станіславович Лячинський. На той час він працював журналістом районної газети «Шевченків край»: спочатку кореспондентом, а потім завідувачем відділу та заступником редактора². Своє захоплення науково-краєзнавчими дослідженнями він передав учасникам гуртка. Юні краєзнавці відвідували екскурсії до міського краєзнавчого музею, вивчали історію міста, здійснювали польові дослідження, створили краєзнавчо-туристичні маршрути місцями, пов'язаними з іменем Великого Кобзаря Тараса Шевченка. Особливо запам'ятався один із краєзнавчих заходів, коли школярі піднялися на гору Звенигора (село Гудзівка), де для них ожила давня легенда. За княжої доби на вершині гори стояв замок, а на одній із веж знаходився великий дзвін. Коли наближався ворог, дзвін сповіщав про біду на всю округу, а гора дзвеніла. Тому й назвали її Звенигора. Вітчизняний історик Лаврентій Похилевич писав, що ще в XIX ст. залишки кам'яного замка були помітні на вершині гори поряд із селом Гудзівка³. Літописний Звенигород зруйнували монголо-татари. Місто відродилося, але вже на новому місці, на чотири кілометри південніше гори Звенигора⁴.

У шкільні роки Світлана, окрім історії рідного краю, захопилася іноземними мовами, культурою та традиціями народів світу. Коли прийшов час обирати дорогу в майбутнє, нікого не здивував її вибір стати вчителем іноземних мов. Закінчивши школу з золотою медаллю, вона складала фаховий екзамен на відмінно і стала студенткою факультету іноземних мов Черкаського державного педагогічного інституту (нині Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького). У студентські роки потяг

¹ Маньковська Р.В. Звенигородка. Енциклопедія історії України. Т. 3. Е–Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во «Наукова думка», 2005. С. 315.

² Івашкевич Т. Науковцю зі Звенигородщини виповнилося 85 років. Вісті Черкащини. 2023. 31 липня.

³ Похилевич Л.И. Сказания о населенных местностях Киевской губернии или Статистические, исторические и церковные заметки о всех деревнях, селах, местечках и городах, в пределах губернии находящихся / собрал Л. Похилевич. Киев: В тип. Киево-Печер. лавры, 1864. С. 377.

⁴ Левченко В.Ф. Звенигородка. Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Черкаська область / Ред. кол. тому: Стешенко О. Л. (гол. редкол.) та ін.. К.: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. С. 205.

до пізнання рідного краю проявився в численних подорожах країною – Закарпаттям, Прикарпаттям, Півднем України, а також країнами Балтії.

Світлана Бабушко закінчила інститут з червоним дипломом і поїхала за розподілом працювати в середню школу села Стецівка Звенигородського району. На момент, коли Світлана приступила до роботи на посаді вчителя англійської мови, в школі навчалось понад 600 дітей. Щойно оформившись на роботу, вона взяла участь в обласному туристично-краєзнавчому зльоті, що проходив в селі Соснівка Черкаського району, де разом з іншими вчителями гідно представила Звенигородський район та яскраво проявила свої краєзнавчі знання та навички.

Крім професійної діяльності, викладання англійської мови учням 5–10 класів, Світлана брала активну участь у громадському житті школи й села. Натхненником і мудрим наставником для Світлани стала Заслужений вчитель України, заступник директора школи з виховної роботи, вчитель української мови Любов Михайлівна Білозерська. Її ідею створити Малу академію наук у сільській школі з ентузіазмом підтримував педагогічний колектив і в 1988 р. Мала академія почала активно працювати в їхній школі⁵.

Учителюючи, С. Бабушко цікавилася історією села, на околицях якого було виявлено поселення Трипільської культури та могильник Черняхівської культури. Дослідники вважають, що Стецівку було засновано в XVI ст., а назву вона отримала від першопоселенця козака Стеця. У XVIII ст. село належало до володінь Речі Посполитої, а згодом увійшло до складу Російської імперії. У середині XIX ст. Стецівка мала майже 1,5 тис. осіб населення і була центром волості. У 1987 р. у селі проживало понад 3 тис. осіб⁶.

Згодом Світлана Ростиславівна з учнями школи дослідила один із місцевих переказів про козака Стеця. Козак мав чотирьох синів і двох

доньок, одна з яких була заручена з сином козака Киселя, який проживав у селі Киселівка (Катеринопільський район, нині Калинопільська громада). Одного разу брати Киселі вирішили пограбувати оселю Стеця, коли того не було вдома. Родина Стеця почула, що до них лізуть грабіжники і щойно в коморі з'явилася голова, старша донька, тобто наречена, в темряві вдарила шаблею по голові й відрубала грабіжнику голову. Сталося так, що цим грабіжником був її наречений, про що вона й гадки не мала. Після похорону Киселі вирішили помститися доньці Стеця страшною карою, зваривши її живою в казані. Для здійснення цього задуму сказали їй, що жених пішов до війська, а згодом і про те, що він загинув. Після цього її засватав менший Кисіль, відбулося весілля. Однак, свекруха, відчувши щиру вдачу своєї невістки, розповіла їй про задум своїх синів. Стецівна непомітно зникла та повернулася назад до батьків⁷.

З ініціативи Світлани було проведено туристично-краєзнавчу експедицію учнів до села Вікнини (на той час Шполянського району). Учасники експедиції, учні 6 класу спілкувалися зі старожилами села, слухали і записували українські народні пісні, перекази мешканців. Одна із легенд, яку почули учасники цієї краєзнавчої експедиції, була про походження назви села. Село Вікнини – зовсім крихітне, всього близько 700 мешканців. Засновано на початку 1750-х рр. та має цікаву історію. У часи, коли коні кочівників топтали степи Гуляйполя, люди, ховаючись від набігів чужинців, натрапили на місцину з крутими горбами та глибокими ярами. Змучені спрагою, вони шукали води. Густі розлогі верби підказали, що вода близько. Озерце, до якого підійшли втікачі, було утворено чотирма джерелами та виглядало як вікно. Тут і оселились втікачі. Джерело отримало назву Вікно, а місцевість – Вікнини⁸.

⁵ Білозерська Любов Михайлівна. Книга педагогічної слави України. Присвячується славним педагогам, майстрам освітянської справи. Черкаська область. Загальна середня освіта. 2010. URL: <http://kps-ua.net/2010/cherkaska/bilozerska-lyubov-mihajlivna>

⁶ Стецівка (Звенигородський район). Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Черкаська область / Ред. кол. тому: Стешенко О. Л. (гол. редкол.), Гольцев С. М., Горкун А. І., Дудник О. М., Зайцев М. С., Зверев С. М., Зудіна Г. М., Коваленко В. Я., Кузнецов С. М., Курносів Ю. О., Непийвода Ф. М., Степаненко А. О., Тканко О. В. (заст. гол. редкол.), Храбан Г. Ю., Червінський О. А. (відп. секр. редкол.), Шпак В. Т. АН УРСР. Інститут історії. К.: Голов. ред. УРЕ АН УРСР, 1972. С. 255.

⁷ Івашикевич Т. Човен зі скарбами у Стецівці досі не знайшли. Вісті Черкащини. 2017. 24 липня. URL: <https://viche.ck.ua/zvenigorodshhina/choven-zi-skarbamy-u-steczivci-dosi-ne-znajshly/>

⁸ Бурій В. Вікнини. Топонімічний словник Катеринопільщини. Вікнини. Авангард (Катеринопіль). 1985. 21 вересня. С. 3.

Учасники шкільної краєзнавчої експедиції отримали в подарунок від мешканців села деякі старожитності для створення шкільного етно-графічного музею. Варто наголосити, що інтер'єр шкільного музею, до розбудови якого долучилася С. Бабушко, нагадував українську сільську хату з коліскою для немовляти, зі скриненю для одягу, лавами біля столу, покритими домотканим полотном, вишитими подушками, іконами, прикрашеними українськими рушниками.

Доцільно зауважити, що започатковані тодішньою молодією вчителькою краєзнавчо-пошукові експедиції, нині продовжують її колеги, вчителі школи, а їх результати висвітлюються в інформаційному джерелі про історію села «На цій землі я народився» (з 2013 р.). В одному з випусків черкаська науковиця-історик Марина Шевченко наголосила, що збирання відомостей про історію рідного краю є безцінним досвідом, до якого варто залучати усі школи та учнів: «Багато що забувається, старожили відходять. А не в кожному селі живе ентузіаст-краєзнавець, що по крупині збирає народні перекази. І вже точно – не кожне село ґрунтовно описане. На жаль, така наша реальність. Тому уклін стецівським вчителям і школярам, що добру справу зробили»⁹. Ці слова повною мірою стосуються й Світлани Ростиславівни та її завзятого досліджувати рідний край, залучаючи до цього юних краєзнавців.

Окрім учителювання та краєзнавчо-пошукової роботи, Світлана Бабушко брала активну участь у громадському житті села. Надовго запам'яталися односельцям театральні вистави в сільському клубі, що ставили члени місцевого театального гуртка. Учасницею аматорського колективу була й Світлана. Разом з молоддю села та вчителями вона зіграла в виставі українського драматурга Григорія Квітки-Основ'яненка «Сватання на Гончарівці». У день прем'єри глядацьку залу сільського будинку культури було переповнено. Світлана грала роль Уляни. Глядачі тепло сприйняли гру акторів-аматорів, гаряче аплодували й весело сміялися, коли до Уляни (у виконанні Світлани), дівчини, наділеної красою та добрим серцем, сватався дурний, але багатий Стецько, в якого за його ж словами «не всі вдома, але дарма, колись та й посходяться».

Учасники Малої академії наук Стецівської середньої школи активно досліджували історію життя села та фольклорних традицій, зокрема українського сільського весілля. Готуючись до його сценічної постановки, Світлана Ростиславівна зі школярами розучували пісні, проводили репетиції, підбирали костюми, готували святкові страви на стіл за старовинними рецептами: обрядовий хліб, пиріжки, борщ, холодець, печену картоплю. На це дійство було запрошено мешканців села, батьків учнів-акторів, друзів і знайомих. Навіть було знято аматорський фільм «Українське весілля», що й донині успішно демонструється на уроках народознавства.

Шкільна вистава стала доленосною для Світлани Ростиславівни. Серед запрошених гостей на цьому весіллі опинився і майбутній чоловік Світлани – Микола Іванович Бабушко. Незабаром сільські мешканці побували на справжньому весіллі – в червні 1989 р. Світлана та Микола одружилися.

Молода сім'я переїхала до районного міста Звенигородка, де поповнилася первістком – сином Антоном. Після декретної відпустки С. Бабушко продовжила професійну діяльність у Звенигородській середній школі № 3, де відразу долучилася до реорганізації загальноосвітньої школи у спеціалізовану з поглибленим вивченням англійської мови.

Невгамовна жага до знань і активної діяльності спонукала С. Р. Бабушко готуватися до вступу в аспірантуру своєї Alma Mater. Вона успішно склала вступні іспити і впродовж 1994–1997 рр. навчалася в аспірантурі. У 1997–2003 рр. працювала викладачем кафедри практики англійської мови Черкаського державного педагогічного університету. У вересні 1998 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за темою «Категоріальний простір локативних і темпоральних прислівників сучасної англійської мови» за спеціальністю «Германські мови» у Київському національному лінгвістичному університеті. У тому ж році, через місяць після захисту дисертації народила доньку Катерину.

З вересня 2003 р. молода науковиця почала працювати в Інституті туризму Федерації профспілок України (ІТ ФПУ) на посаді завідувачки кафедри іноземних мов. У 2006 р. отримала вчене звання доцента.

⁹ Корнелюк С. Човен зі скарбами у Стецівці досі не знайшли. Новини Черкас. 2017. 29 липня. URL: <https://cherkasy24.info/18926-choven-z-skarbami-u-stecvc-dos-ne-znayshli.html>

В ІТ ФПУ здійснювалася підготовка майбутніх фахівців для вітчизняної та міжнародної сфери туризму. Викладачі кафедри на чолі з Світланою Ростиславівною проводили змістовні заняття, застосовуючи інноваційні методики викладання англійської мови за професійним спрямуванням. Студенти інституту вивчали англійську мову впродовж 5 років по 6-8 годин на тиждень та складали державний екзамен. Завдяки натхненній праці викладачів кафедри глибокі знання англійської мови випускників інституту дозволяли їм працевлаштовуватися у вітчизняних і міжнародних туристичних компаніях, на круїзних лайнерах, в аеропортах, гідами-перекладачами в туристично-екскурсійних бюро.

Керівництво ІТ ФПУ приділяло значну увагу практичній підготовці студентів на туристично-краєзнавчих маршрутах України і заохочувало викладачів брати участь у туристично-краєзнавчих заходах.



На туристично-краєзнавчих маршрутах.
м. Київ, 2010 р.

Світлана Ростиславівна, спершу як учасник, а згодом як організатор і керівник студентських практик, захопилася цією діяльністю: виїзні семінари до різних куточків України, поглиблене вивчення краєзнавства через екскурсії, подорожі, походи, мандрівки країною. Отриманий практичний туристично-краєзнавчий досвід у поєднанні з професійною педагогічною діяльністю стали підґрунтям наукових досліджень, результати яких публікувалися в провідних українських і міжнародних наукових виданнях.

Після багаторічної краєзнавчої діяльності Світлана Бабушко, отримавши рекомендації колег, у 2006 р. стала членом Всеукраїнської спілки краєзнавців України (нині – Національна спілка краєзнавців України (НСКУ)) і очолила первинний осередок Київської міської організації Спілки в ІТ ФПУ.



Перед Парламентськими слуханнями
у Верховній Раді України «Українці у світі».
Київ, 8 грудня 2010 р.

Спектр краєзнавчої діяльності Світлани Бабушко значно розширився завдяки системній роботі з підготовки номерів наукового журналу «Краєзнавство» до видання: редагування англійських анотацій, переклад англійською мовою рубрик журналу та переліку статей. Також вона стала автором низки науково-краєзнавчих статей в журналі. Численні туристично-краєзнавчі експедиції НСКУ, в яких брала участь Світлана Ростиславівна, сприймалися нею як нагорода, оскільки давали можливість пізнати історію, традиції, місцеву культуру багатьох куточків України: Вінниччини, Закарпаття, Львівщини, Тернопільщини, Житомирщини, Івано-Франківщини та ін.

Значна краєзнавча робота проводилася зі студентами Інституту туризму ФПУ, а згодом і зі студентами Національного університету фізичного виховання і спорту України, куди в 2014 р. С. Бабушко перейшла працювати на кафедру

туризму, яку створив відомий краєзнавець, практик туристичної галузі, науковець і освітянин С. І. Попович. У своїй науково-освітній діяльності Світлана Ростиславівна органічно поєднувала теоретичні знання з практичними заняттями, спрямовуючи студентів на створення туристично-екскурсійно-краєзнавчих маршрутів України, підготовку текстів екскурсій, їх апробацію в колі своїх друзів-студентів, викладачів і батьків. Окремою складовою стала науково-краєзнавча діяльність студентів, результати якої публікувалися в матеріалах науково-практичних конференцій, висвітлювалися в конкурсних програмах, олімпіадах з туризму, курсових роботах і проєктах, студентських кваліфікаційних роботах.

У 2016 р. С. Р. Бабушко захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук на тему «Теоретичні і методичні засади професійного розвитку фахівців сфери туризму у США та Канаді». Основні положення та висновки її докторської дисертації активно впроваджуються в освітній процес провідних закладів вищої освіти України, що здійснюють підготовку туристичних кадрів.

Після захисту докторської дисертації Світлана Бабушко очолила кафедру туризму в НУФВСУ. У 2020 р. отримала вчене звання професора. Під керівництвом С. Р. Бабушко кафедра туризму НУФВСУ у 2018 р. успішно пройшла акредитацію на пряму підготовки «Туризм» та ліцензування другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Туризм». У 2019 р. відбулася акредитація освітньої програми «Туризмознавство» другого (магістерського) рівня вищої освіти, гарантом якої є С. Р. Бабушко. Кілька років поспіль кафедра туризму під керівництвом Світлани Ростиславівни за результатами науково-дослідної роботи посідала призові місця в університеті.

С. Р. Бабушко професійно володіє англійською мовою, започаткувала вітчизняну методичну школу викладання англійської мови за професійним спрямуванням для фахівців туризму, напрацюванням якої користуються заклади вищої освіти, що здійснюють підготовку туристичного кадрового корпусу. С. Бабушко використовує в своїй роботі методи компетентісно-орієнтованого підходу, володіє інноваційними технологіями творчої педагогічної діяльності. У процесі аудиторної та позааудиторної роботи акцентує увагу студентів на

важливості самостійно здобувати знання, критично осмислювати інформацію та застосовувати їх на практиці, використовувати краєзнавчий матеріал.

За 25 років науково-педагогічної діяльності С. Р. Бабушко має значні досягнення в розвитку професійної освіти, підготовці висококваліфікованих кадрів у сфері туризму. Світлана Ростиславівна є автором понад 150 наукових і навчально-методичних публікацій з туристично-екскурсійної, краєзнавчої та педагогічної проблематики, у тому числі 4 навчальних посібники, 1 одноосібна монографія та розділи у 6-х колективних працях, 16 методичних рекомендацій, 58 статей у фахових виданнях України та зарубіжжя. 7 публікацій С. Бабушко входять до наукометричних баз Scopus, Web of Science, Index Copernicus і мають досить високий рейтинг. Вона бере активну участь в організації та проведенні науково-практичних конференцій різного рівня (міжнародних, всеукраїнських, регіональних), здійснює активну промоцію краєзнавчого сегменту в науково-дослідній та освітній діяльності.

Зусиллями Світлани Бабушко на базі кафедри туризму в Національному університеті фізичного виховання і спорту України було створено і нині активно діє первинний осередок Київської міської організації НСКУ, який вона очолила. За участю первинного осередку та кафедри туризму у НУФВСУ було проведено одну із звітних конференцій НСКУ, організовано низку екскурсій Києвом та здійснено виїзні екскурсії для краєзнавчого активу на Житомирщину, Чернігівщину та Тернопільщину.

Нині в умовах російсько-української війни кафедра туризму, очолювана С. Бабушко, проводить активну волонтерську роботу серед колег і студентів, опікується вихованцями, які на передовій захищають незалежність України, розробляє перспективні плани щодо розвитку воєнного туризму.

Світлана Ростиславівна користується заслуженим авторитетом серед краєзнавчого загалу, працівників освіти та вітчизняної сфери туризму, у науково-педагогічному середовищі туристичної освіти. У 2008 р. за популяризацію краєзнавчого руху та значні здобутки на освітнянській ниві С. Р. Бабушко нагороджена нагрудним знаком МОН України «Відмінник освіти України», а у 2024 р. відзнакою НСКУ «Почесний краєзнавець України».

Педагог і краєзнавець С. Бабушко сповнена нестримної енергії та бажання пізнавати нові горизонти науки, через знання і практики відкривати для молоді сучасні можливості самоактуалізації. Вона постійно генерує креативні ідеї

та реалізує новаторські задуми. Краєзнавці України щиросердно вітають Світлану Ростиславівну зі славним ювілеєм і зичать нових творчих досягнень в освітньо-науковій та краєзнавчій діяльності на благо України та її народу.

Голова НСКУ
Реєнт О. П.
нагороджує
Бабушко С. Р.
відзнакою НСКУ
«Почесний
краєзнавець
України». Київ,
2024 р.



References

1. Steshenko O (Ed.) (1972) *Istoriia mist i sil Ukrainskoi RSR: V 26 t. Cherkaska oblast*. Kyiv: URE AN URSR. [in Ukrainian].
2. Smolii V. (Ed.) (2005) *Zvenyhorodka. Entsyklopediia istorii Ukrainy. T. 3. E–I*. Kyiv: V-vo «Naukova dumka». [in Ukrainian].